

legujabbat most csinálja Tisza István gróf, jó csikorgós januári időben. Ilyen időben még a japánok, meg az oroszok se verekednek, pedig azok az egymás torkára utaznak, de valamelyes embe ségnek még a báboru an is kell lenni és ez az emberség ilyenkor földel alá vonultatja még a katonát is, akit pedig nem az egészségét kimélni küldtek a harcmezőre. Tisza Istvánt azonban ilyen skrupulusok, ilyen tekintetek nem nyugtalanítják. Ha télen hideg van, arravaló a pártkassza, hogy ne sajnáljon egy kis melegítőre valót a szegény embertől. A maradékból esetleg még bundára való is telk, mert egész sereg új báró a kezés rá, a kormányparti meggyőződést most gavallérosan fogják honorálni.

Annyi szent, hogy a választás idejét ügyes furfanggal kereste ki a miniszterelnök ur. Ő tudja, melyik a legalkalmasabb idő arra, hogy megkérdezze a nemzetet. Kapacitáló eszközökben nálunk a kormány, főként ha nem válogatós, soha se szegény. A szelid erőszak mindig rendelkezésre áll. Egy pár garas is mindig akad a pártkasszában. Bárójelölt terem nemcsak decemberben, hanem a rügyfakasztó május hónapban is. — A bankó nyáron se szecska. De nyár és tél mégis csak más. Nyáron Magyarországon csak fele, haramada a szegény ember, mint télen. Mert a nyár sokkal adakozóbb, mint a tél. A nyár ingyen adja a meleget, gyümölcs terem a fán, élet a földön és augusztusban még Rothschildnak se kell bunda. De télen szegény a szegény igazán. Még az is pénzbe kerül, hogy meg ne fagyjon az ember. A tüzelő pedig drága és drága minden egyéb. Téli gunya is kell; enni is kell. Kereset pedig nincs, maradék pedig

a nyár termékéből, amin a szegény ember kitalálhatja, ebben az inséges, szűk esztendőben nem is volt.

Ilyen nagy ur, ilyen hatalmas és legigázó erejű, ilyen csábító és elvakító, pénz ő felsége talán soha se volt, mint most. Nagy a nyomorúság megejtő hatalma és a kisértésnek kész cimborája, czinkosa ilyenkor a szegénység. Csak megfelelő lelketlenség kell hozzá, hogy szüretje legyen a lélekkufarokodásnak. Ez a lelketlenség pedig ime, meg von Utra kél a bankó az országban, elkápráztatni a szegény embereket szemét és megszédíteni a lelkét. — Kapsz tüze őt, télignyát, ételre-italra való, a meggyőződésedet se követelik érte, azt besavanyíthatod, ha úgy tetszik, csak éppen — a votsodat annak, akit, ha te nem szeretsz is, de szereti Tisza Pista.

Nagyon érthető, ha a hazafiak szíve eltelik keserűséggel, tüzes haraggal és aggodalommal, mikor egy, a maga hatalmi vágyába beteg szerelmes ember vészes konoksága ok nélkül, jog nélkül és a törvény ellenére belekergeti az országot egy olyan izgalomba és megpróbáltatásba, amelynek a gondolatára is megborad az ember. Hogy e mellett ez a vészes lépés céltalan és előre láthatóan eredménytelen is, arról most nem szólnunk. Ennél közelebbi veszedelem maga a választás. Hogy az ilyen alkotmányos küzdelem, mely akkor is, ha csakugyan alkotmányos, a lelkek milyen fölzaklatásával, a szenvedelmek milyen fölforrásával jár, nagyon jól tudjuk. Kötelékeket tép és érzéseket robbant szét. Zavar, bénít és megakaszt. Elűz egymástól derék és hasznos munkára szövetkezett lelkeket, vizályt hint és gyűlölséget. Szembe állít egymással embereket, akikől a közjó ér-

deke vállvetett munkásságot kíván. — társadalmi munkalkodás igazi ideje, mellyel, amely a kulturális célok oltartúze körül hozza össze az embereket. És most jön a maga szesziláló, elvalasztó, pártokba bonó er-jével a politika, a választási harc és szétkergeti az embereket az ádáz harag és szenvedelmes elfogultság sánczai mögé.

Forró nyár nek volt, forró lesz ime, a felünk is. Amit akkor el nem égetett a nap tüze, majd elégeti most a lobogó indulatok emésztő lángja.

Politikai ujév.

— január 2.

A függetlenségi és 48-as Kossuth párt tagjai tegnap délelőtt megjelentek Kossuth Ferenc lakásán, hogy az új esztendő alkalmából kifejezzék vezérük iránt való szeretetüket és hűségüket.

A párt nevében Palónyi Géza a következő beszéddel üdvözölte Kossuth Ferencet:

Mélyen tisztelt pártelnökünk, szeretett vezérünk! A függetlenségi és 48-as párt nevében és megbízásából jelentünk meg, hogy átadjuk neked minden boldogságra szóló jókívánásainkat. Szeretettünket, ragaszkodásunkat, nagyrabesülésünket és hűségünket is elhoztuk, amelyet már régen kiérdemeltél. Történelmi idők mesgyéjén állunk: 1905 január hó elsején, mely az alkotmányos idősámításban mindig emlékezetes marad. Megtörtént ma, hogy a király akaratából, a félrevezetett király elhatározásából Magyarország költségvetés nélküli állapotba jutott s így fog működni a kormány ebben a jobsorsra érdemes országban, mely megerdemelte volna, hogy alkotmányosan kormányoztassék.

Védteletlenül, tarifa nélkül áll az ország a külfölddel szemben, mely bizonyára ki-

A hangjuk nem remegett — óh nem! De szegény szívük? Mindenik azt gondolta, hogy mi elhagyjuk egymás örökre? Azt szeretném én látni!

És madame de Precy másnap mégis elutazott. Május közepén érkezett a szép asszony Menceauba. Ez a legszebb idő, mikor a fakadó természet, mint egy kis gyerek, megkísérli a járását.

A szép asszony szemügyre vette az egész kastélyt s egy tölgyfatáblákkal kirakott, sárga selyemmel kárpitozott szobát választott magának, ahonnan gyönyörű kilátás nyílt a vidékre. Aztán kezdte gondolatait rendezni. A természet nagyon segít a lélek ilyen valóságában. Mozdulatlanlansága, látszólagos önzése jó tanácsadó. Precyné soká és mélyen tünődött.

Atgondolta egész életét: a bölcsőt, babákat, az első kommuniót, az első hosszú ruhát, a bált, a fiatal leány regényét s házasságát! Tulajdonképen az ő élete nem volt regény, — még csak történet se, nem volt benne sem nagy szenvedély, sem nagy katasztrófa. Minden este azzal a titkos reménnyel feküdt le, hogy másnap érkezni fog... óh nem ő, ahhoz nagyon is becsületes volt, — hanem hogy jönni fog valami. Kilencz év óta sokszor kelt fel a nap, de sohasem hozott semmit és lassankint elkecserekedtek egymás iránt ő és a férje. Talán a férjét is gyötörte az egyhangúság, a dolgok, az órák, a napok, az események folytonos monotonitása. Pedig a férje nem volt mindennapi ember. Képzett — hideg, de előkelő, becsületes lelkű, — néha lágy szívű s mégis elviselhetetlen volt mellette az élet. Tettét nem bánta meg, pedig élte virágában maradt egyedül. Ha nem is volt boldog, legalább élvezte a békét.

Megszerette az öreg gazdasszony, ma-

dame Benard társaságát, akit nem számított a cselédek közé, hiszen ő nevelte fel a férjét, — de meg a szabad természet egyenlősít is. — megszerette a bánatos öregasszonyt, aki midőn először vezette körül a kastélyban, egyik szoba küszöbén így szól: „Először is azt mutatom meg, ami a mi urunk gyermekségével összeköttetésben van. Ez az a szoba, ahol játszott, hancsozott, mikor még kicsi volt“.

Aztán egy szekrényt nyitott ki: „Itt vannak a játékok, amikkel mulatott — mikor az urunk még kicsi volt.“ „Látja asszonyom, ez a nagy bábu — Pochettenek hívta — szintén az övé volt. Nagyon szerette s azt mondta, ő lesz a felesége! Ma már azt nem mondaná! Ugy-e asszonyom, jól esik önnek ezeket látni?“

— Bizonyára, Benardné!

Aztán megmutatta a szobát, ahol az ur aludni szokott és gyakran eltévedt a nyelve a Louisanak nevezte az urat. Megmutatta a tanulószobát, a könyveket s büszkén tartotta az irkákat Precyné elé: „Nézzé, milyen szépen írt — mikor még kicsi volt!“ — és nagy, bizonytalan betűkkel állt írva: „Szeressétek egymást,“ s ekkor Precyné megszólalt: „Menjünk a szabadba, rosszul érzem magamat!“

Kimentek a parkba. Némán haladtak a nagy tóig, aminek nyugodt, zöldes színén két fehér mythológiai hattyu siklott tova: Jupiter és Juno. Benardné halkan megszólalt: „Itt usztatta az ur kis hajóit, mikor még kicsi volt. Egyszer majd belefut — sohasem tudom elfelejteni azt a napot.“ Egy csalit közepén egy kőpad állt: „Itt szokott volt olvasni Louis, mikor kicsi volt.“ A zöldes kertben egy kicsi, puszpánggal körülvett ágyhoz futott az öreg asszony: „Ez volt az ő kertje, mikor még

kicsi volt.“ — Az udvarban rámutatott az istálló nyitott ajárára:

— Azelett itt állt Bonifác.

— Bonifác?

— Ugy hívták az ő ponnyját, — mikor még kicsi volt.

És amint összejárták a kastélyt, mindenünnen a férje emléke támadt fel, — mikor még kicsi volt, s mindenütt összekarcolt lábszárakkal.

A rétre nyíló ablakba ütek s az öreg asszony tovább mesél:

— Képzeld meg dame, az ur szülei családatos emberek voltak. Nem tudták egymást kiállani. — Nem tettek semmi rosszat, de a természetük nem vágott össze! Sohasem éltek együtt. Ha az öreg ur Párisban volt, a grófnő utazni ment. Egyetlen fiukért majd meghaltak, de azért inkább itt hagyták nálam, nehogy a másikkal legyen. Ugy-e csunya dolog ez madame? Így velem én fell! A szülők korán elháltak s a kis árva megsíratta őket, mintha mindig köztük élt volna. Tudom, engem nem fog úgy megsírani. Mindezt csak azért mondom, hogy megtudja, s ha néha Louis idegeskedik, ne haragudjon rá, hiszen nem az hibája, — csak a dolog folyásá, amik akkor történtek: mikor még kicsi volt.

Az öreg asszony késő éjfélig beszélt, s a sötétben nem látta, mint törülgeti a szép asszony a szemét.

— Köszönöm, hogy elmondta ezeket, — és megszorította a vén asszony kezét.

Másnap egy sürgöny ment Párisba. Mi volt a tartalma? Mindegy. Elég as hozzá, hogy másnap reggel madame de Precy elutazott, estére pedig Menceauba érkezett az — ur.

fogja használni ezt az alkalmat. Az igazságszolgáltatás mezején is lesz változás, mert lejárt az a felhatalmazás, mely szerint a bírák más területen is működésnek, mint ahová kinevezésük szót Ugynevezett választás címén hadjáratra készül ellenünk a kormány, a törvénytörés és vesztegetés eszközeivel. Tapasztalni kellett, hogy botrányos módon törtek az alkotmány ellen és eltiporni akarták a szólásszabadságot. Az a tény, hogy a király elmegy az eskü szegés határáig, igazolja, hogy a korona beavatkozni akar a nemzeti szuverenitás szent ügyébe. Ez ellen szövetkeztek a pártok és mi meghajlunk határozatuk előtt és lojálisan fogjuk végrehajtani. Abban a meggyőződésben vagyunk, hogy abból a dicőből, mely téged, szeretett vezérünk, a szövetkezett ellenzék elnökévé történt megválasztással ért, ránk is háramlik egy-egy sugár. Eljöttünk most hozzád, hogy törhetlen ragaszkodásunkról biztosítsunk és megmondjuk neked, hogy a független Magyarország kivívásáért soha a kardot le nem tesszük. (Éljenzés). Most bizonyosodik be leginkább, hogy intézményes biztosítékok nélkül csak alkotmányról lehet szó nálunk.

Amíg önálló hadseregünk nem lesz, a kormány úgy magyarázza félre a törvényt, amint akarja. Nemzeti önállóságunkért küzdünk a te bölcs vezetésed alatt; küzdünk a vallásszabadságért, a felekezeti türelmesség jelszava mellett, küzdünk az emberi jogok kivívásáért, elsősorban az általános választási jogért. Mi nem osztályállamot akarunk, hanem az egész nemzet számára követeljük a jogokat és kijelenthetjük, hogy a nemzetköziség szédelő lovagjaival, akik különben a kormány zsoldjában vannak, szövetkezni sohasem fogunk. Hirdetni fogjuk, hogy az alkotmányosan uralkodó király iránt hűséggel viseltetünk és forró óhajunk, hogy a Mindenható úgy jutalmazza, vagy büntesse a nemzetet, amint az hűséges lesz alkotmányosan uralkodó koronás királyához, de imánk közé vegyítjük azt is, hogy úgy jutalmazza vagy büntesse a jószágos gondviselés a királyt, amint hűséges lesz a nemzet alkotmányához és a ma a esküjéhez!

A királyi kegy kitagadotjaiként állunk itt, előtted, de kárpótól minket a nemzet bizalma és rokonszenve. A hatvanhetes kiegyezés teljes — bukása előtt állunk, az kétségtelen. Es ez a mi nagy elégtételünk. Az abszolutizmus réme azonban nem ma kezdődik; évek óta üzi visszaéléseit az országban. A kvóta-kérdés átjátszódtott már abszolutizmus joggá, rátámadtak a nemzetszólásszabadságára, megkísérelték a népképviselők megvesztegetését — és most megpróbálják megvásárolni a nemzetet. Itt van a hatvanhetes törvények egyik garanciaiális részének bukása: a költségvetés megszavazása nélkül való állapot, amikor nem volna szabad a képviselőházat feloszlatni. A király megakadályozza az országot költségvetési jogában; ha ez szabad ma, szabad holnap is így bekövetkezhetnék olyan állapot, hogy Magyarország éveken át költségvetés nélkül áll. A kuruzslók, eddig közbecsülésben állott férfiak elmennek az idézetek hamisításáig, de ugyanekkor eifelejtik azt, hogy ezek a tételek azért kerültek be az alkotmányba, mert a nemzet századok óta összeköttetésben volt az uralkodó családdal. Másutt nincs ez a tilalom, de nálunk, sajnos, minden időben szükség volt rá. Szomorú példa az, hogy a kormánypárt hirdeti, hogy az abszolutisztikus hatalom érvényesülésével lehet kormányozni. Példás testvéri összetartásra van tehát szükségünk és arra, hogy egészséggel ajándékozzon meg téged a Mindenható. (Eljenzés.)

Eljöttünk hozzád ide, hol családi boldogságod kegyeltes emlékei intenek felénk és Kossuth Lajos szobra előtt esdekelve kérjük az Istent, hogy Kossuth Lajos vérszerinti örökösét a nemzet számára sokáig tartsa meg. Eljöttünk fogadalmat tenni, hogy hűségesen és elszántan fogunk kö-

vetni, amíg elveinket szolgálod. Tudd meg tisztelt és becsült vezérünk, hogy a nemzet milliói harsogják most velünk: Kossuth Ferenczet sokáig éltesse az Isten!

Kossuth Ferenc a következőkben köszönte meg pártja üdvözlését.

Kedves barátaim! Mélyen megindulva mondom köszönetet azért, hogy megtartottatok bizalmatokat és barátságokat, melylyel megajándékoztatok, mikor a most haladó országgyűlés megnyitott. Megőlt ezt az országgyűlést egy olyan királyi elhatározás, melyre nem hűséges tanácsadók biztatták az uralkodót. Barmi legyen is véleménye valakinek arról, hogy nincs-e joga a királynak eme elhatározásához, de ha él az emberekben az a meggyőződés, hogy ez esküszegés, nem lett volna szabad ilyet tanácsolni. Ha visszatétekintek parlamenti munkásságunkra, látom, hogy hazafias lelkiismeretünk sugallatát követtük s mindig a legtisztább hazafias szándék lebegett szemünk előtt. Követtük nagymesterünk tanítását, hogy a haza érdekében mindent fel szabad áldozni, csak a hazát nem.

Tisztelt barátom! Mikor a mostani országgyűlés megnyitott, az akkori kormánynak a jog, törvény s az igazság volt a jelszava. A mostanié; a feltétlen uralom, a többség feltétlen uralma, azé a többségé, melynek más akarata sohasem volt, csak az uralkodó akarata. Az alkotmány, ahogy ma áll, hazugság alkotmány, egy leplezett autokrácia. Ha megadatott volna a nemzetnek, amihez joga van, ma béke lenne az országban; de Ausztriában nem akarták ezt, mert tudták, hogy Magyarország tulsulyra emelkedne, ha látnák a külföldön, hogy Ausztriában nincs rend, nálunk pedig béke van. Osztrák ellenségeink műve volt az, ami törtéti.

Nagy küzdelem előtt állunk; az esélyek bizonytalanok, mert a kormány erőszakkal és vesztegetéssel akarja megküzdeni a harcot. Ez eszközök csúnya árnyéka előrevetődik már. A nagyműveltségű fehér rabzsolga csoportot: a hivatalnokikart lenyűgözni akarja a kormány. A címeket áru tárgyává teszik, (Felkiáltások: Gyalázat!) hogy legyen pénz a választásokra vesztegetés céljából. Szembe nézünk mi ennek a csatának és nagy erővel állunk: tiszta meggyőződéssel és nyitott mellel, azzal a tudattal, hogy elveink, melyekért küzdünk, soha el nem bukhatnak. Akik visszajönnek a harczból, felveszik a küzdelem fonálát ott, ahol szététek a mi kezünkben. Azt tanultam a történelemből, barátaim, hogy Magyarországot elhagyni lehet, de rabigába hajtani nem, mert minden ostromcsapás még jobban megacézolja a magyar karokban az erőt; az erőszak nem tépi szét a nemzeti ellenállást, hanem összekovácsolja. A törvény és jogtörés következménye az lesz, hogy minél többen jönnek majd a függetlenség táborába. Természetes következménye ez a jogtörésnek.

A jog teljessége ének követelése egyedül a logikus állapot most. En bízom benne, hogy a mi táborunk meg fog szaporodni; Polónyi barátom nagy ékesszólással jellemezte a nemzetet és rámutatott irányzatunkra. Nekem ehhez alig van hozzátenni valóm. Csak egyet mondom; ha a mi táborunk számbelileg gyarapodik, a tiszta függetlenségi elvek terén történhetik ez csak. Egyedül a jog és törvénytörő kormánynak van oka tartani attól, hogy a függetlenségi párt meggyarapodik; a jog és törvénytisztelő koronának azonban nincs oka ettől tartani, mert a függetlenségi párt ép oly alkotmányos párt, mint a többi. A pragmatika szankció tiszteletben tartása épp oly lojálissal meg van bennünk is, akár a kormánypártban. Ha tehát a király lojális akar lenni a nemzethez és esküjéhez, a függetlenségi párt gyarapodásától nem kell tartania. Kívánom, hogy hozzon vissza titeket mind a nemzethez hazafisága, jutalmazza meg bizalmával a küzdelemért, melyben becsülettel kitarítottatok. A én céloim sohasem lesz más, mint gyarló tehetséggel bár, de a legnagyobb

szeretettel a haza ügyét szolgáló. Az Isten éltesse titeket!

A képviselők a beszéd elhangzása után lelkesen megéljenzették Kossuth Ferenczet.

TARKASAGOK.

Ki mondja, hogy inter arma silent Musa? Hogy a harci zaj közepette hallgatnak Helikon lányai? Ime a választások hadi larmája tölti be az országot s ebben a háborúságban fölvirágozik az a költői műfaj, amely tagadhatlanul a legnépszerűbb egész Magyarország n: a kortesversek műfaja. Kárpátoktól az Adriáig akár egyebet se csinálnak most a dalnokok, mint kortesverseket: olyan nagy kelege van most annak a kerületekben. Mint értesülünk, a m. kir. belügyminiszter maga is rendeletet intézett már a minisztériumban működő összes gyakorló költőkhez, hogy egyelőre szüntessék be a drámaírást (ami egyébként drámairodalomunknak csak hasznára válik) s fokozott buzgalommal vessék magukat a kortesnóták írására. E m. kir. költők d. e. 9 órától 12 és d. u. 2—5 óráig tartoznak költeni, óránként 120 verssor sebességgel. . . . A belügyminiszter e rendeletéhez mintákat is csatolt, amelyek szerint a leg-hathatóbb kortesnóták elkészülhetnek s nekünk módunkban van e m. kir. kortespoézisból a következő mutatót közlenni:

12.642. e. sz.

I. A) minta.

904.

Habár nincsen indennitás:
Lesz etetés, lesz itatás!
Jó választó, igyál, zabálj,
Igy módosul a Házaszabály!
Éljen az ex lex választás,
Éljen gróf Tiszta!

12.643. e. sz.

I. B) minta.

904.

Mi a forma? Fő a lényeg,
Vesszenek a gonosz lények,
Hadd bukjon meg annak folytán
Bárfy D. és Lengyel Zoltán,
Éljen az alkotmánysértés
Éljen a lényeg!

13.644. e. sz.

II. A) minta

904.

Perczel Dezső keszkenője:
Az ellenzék szemfedője!
Bartha Miklós bárhogonyvit:
Megbuktatjuk mi Vázsonyit!
Éljen a német vezényszó,
Éljen Ausztria!

Mondanunk sem kell, hogy ha ilyen verseket adnak be neki, akkor már csak lelkesül a magyar!

Nem fizetünk adót.

— január 2.

Megint költségvetés nélkül áll az ország. Most az egyszer nem az ellenzék csinálta, hanem a kormány. Ugyanazon kormány, amely az ex lex állapot veszedelmét hangoztatta.

Ugyanazon kormány, mely a törvénytelen ségek elkerülése végett hirdette, hogy a házaszályrevízióra szükség van. Es gyó-

gyította a bajt úgy, hogy maga csinálta meg, amikor előreláthatólag hosszú időn át nem jutnánk volna ide tisztességes kormányzat mellett.

Hát nem adó unki! Ezt jegyezze meg és tartsa be szorosan a választóközönség. Egy ilyen kormánynak, mely labbat tiporta a törvényt, nem bízunk többé a kezére egy garast sem. Belsőbeli és hazafiai kötelességünk ez. Ha megtettük jogaink kivívása érdekében, még inkább meg kell tennünk alkotmányunk megvédelme miatt. Nem arra való fegyver ez most, hogy visszaszerezhessük azt, amit a multban elvesztettünk, hanem arra szolgál, hogy állami függetlenségünket, nemzeti önállóságunkat megvédelmezhessük.

Nem vádolhat bennünket senki a következményekért. Nem mi csináltuk és mindent megtettünk elhárítása végett. A kormányt terheli tehát a felelősség teljesen. A kormányt és azokat, akik őt támogatták.

Ez egyszer nem hazug kortesfogság, hanem adóvalóság, hanem valóság. Élő és eleven valóság. Mindaddig, míg a jogsérelem orvosolva nincs, míg a törvénytörő kormányt el nem csapták, míg alkotmányunk épségét helyre nem állították: adót nem fizetünk, katonát nem adunk.

Ők akarták így s mi fel fogjuk használni a kezünkbe adott fegyvert.

Történjék velünk, ami történni fog, mi szent fogadást tettünk, hogy, — aki közülünk visszakerül a parlamentbe, ott folytatja a harcot, ahol mi abba hagytuk. Tiszavai és szolgálóival szóba nem állunk. A tanácskozást és alakulást megakadályozzuk. Törvénytelen a házfelosztás, törvénytelen a házszabály: ennél fogva a legkisebb, amit tehetünk az, hogy a kormányzás eszközeit megtagadjuk ettől a kormánytól. És ha exlexben vagyunk, hát legyen az valódi.

Guzember az, aki mártól fogva egy krajczár adót is fizet!
Ez legyen a jelszó.

NAPI HIREK.

— **Elmaradt tanácsülés.** A hétfői rendes tanácsulást ma nem tartották meg. A legközelebbi tanácsülés csütörtökön lesz.

— **A vörös kereszt nyilatkozó gyűlése.** A vörös kereszt egyesület évi közgyűlését a hó 8-án délelőtt 11 órakor tartja meg a városháza nagytermében.

— **Beteg- és hullaszállító kocsi Debreczenben.** Ezért az igazán könnyen megszerezhető két kocsiért már annyit küzdöttek a helyi lapok is, magánosok is, hogy annyi fáradsággal akár meg egy kórházat is lehetett volna szerezni. Ma egy ember megfagyott és ebből az alkalomból megint felháborodva láthatuk az ismert jelenetet. Minden jobb érzésű embert felháborít, mikor egy szakér dőcög végig a városon, a szakéren fekete, kopott, nagy koporsó, melyen három négy rongyos csavargó ül. Hasonlóan undorító a városi betegszállítás is. Ha már a vagyoni fedezet daczára sem állítja fel a város a mentőegyesületet, legalább betegszállító és halottvivő kocsit szerezzen, nehogy ilyen Debreczen méltóságát sértő látványoknak lehessenek szemtanúi a járókelők.

— **Az országos erdészeti egyesület** legutóbb Budapesten tartott gyűlésén Török Gábor erdőmestert az igazgatóválasztmány tagjává megválasztotta.

— **Uj hadnagyok.** A király a debreczeni 3-ik honvéd gyalogezred tartalékában Barna László, Szabó György és Nádler Károly rászolgált egyéve önkénteseket kezelőtiszt hadnagyokká nevezte ki.

— **Megölte a hideg.** A hirtelen beállott hidegnek ma már áldozata van. Iván Mihály ondódi vőfély tegnap hívogatta a vendégeket Deb-

reczenben egyik hajduszoboszlói mulatságra. Mindenütt kinálgatták a vőfélyt, és Iván ma hajnalban alaposan berugva indult el a szoboszlói országuton. Alig haladt pár száz méternyire az uton, a hideg megdermesztette a lábát; leült a szerencsétlen ember a földre és ma reggel megfagyva, holtan találták az országuton. Beszállították a kórház halottas házába.

— **A vörös kereszt egyesület nyilatkozója.** A vörös kereszt egyesület a hó 14-én a „Bika” disztermében táncestetélyt rendez. A táncestetély sikerének érdekében nagy buzgalkodást fejt ki Várady Szabó Jánosné elnök.

— **Uj tiszthelyettesek.** A honvédelmi miniszter Kapzka Akos és Frank Armin 3-ik gyalogezredbeli törzserőrmestereket tényleges állományu kezelő tiszthelyettesekké nevezte ki.

— **Erőszakos koldus.** A Teleki-utczán házról-házra járt keregetni Jeremiás József nap-zámos. Egyik házban keveset adtak neki, am ért a keregető napszámos gorombáskodót, míg aztán rendőrt hívtak és Jeremiást a központra kísértették.

— **Munkácsy János hangversenye.** A világhírű fiatal hegedűművész Munkácsy János, ki egész Európában óriási sikereket ért el, vasárnap, a hónap 8-án este az Arany Bika disztermében nagyszabásu hangversenyt tart, melyen műsorának csaknem minden számát lejátsza. A hegedűművész játékát P. Nagy Zoltán kiváló zongoraművész és híres zeneszerző kíséri. Nagy Zoltán néhány zongoraszmában gyönyörködik majd a hangverseny közönsége. A hangversenyre páholyjegy 12 korona, ülőhelyek 4, 3 és 2 korona, állóhely egy korona. Jegyek kaphatók Csáthy Ferencz könyvkereskedésében. A hangversenyre eddig is nagyon sok jegy kelt el.

— **Elveszett pénz.** Munkácsi Károly vasuti munkás felesége szombaton vásárlás közben egész hónapi fizetését elvesztette. A szegény asszony kéri a pénz megtalálóját, mentse meg egy szegény családot az egész hónapi nyomortól és a pénzt vigye fel a bűnügyi osztályhoz, hol jutalomban részesül.

— **Pályázat közjegyzői állásra.** A debreczeni közjegyzői kamara hivatalosan tette közzé a néhai Balogh Géza kir. közjegyző örökére a pályázati hirdetményt. Kellően felszerelt pályázati kérvények január 25-én d. u. 5 óráig Lestyán Adorján kamarai elnökhöz nyújtandók be.

— **Ehunyt urnó.** Roncsik Lajos városi főszámvevőt súlyos csapás érte, anyósa Walter Lajosné urnó eihunytával. A gyászbeszéd alkalmából a család az alábbi gyászjelentést adta ki: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetetlen jó nőnek, édes anyának, anyósának, nagyanyának és dédanyának néhai Walter Lajosné szül. Klingsbögel Amália urasszonynak folyó hó 30-án délután háromnegyed 9 órakor, életének 70-ik, boldog házasságának 48-ik évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei 1905. évi január hó elsején délután fél 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint, Nyomtató-utca 7-dik számú háztól, a Szent-Anna utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat és barátainkat bántos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1904. évi december hó 31-én. Az örök vilárosság fényeskedjék neki! Bánatos férje: Walter Lajos ny. gazd.

tanintézeti tanár; gyermekei: Warter Ida férjével Biró Gézával és gyermekeivel; Walter Hermin férjével Rösler Karollyal és gyermekeivel; Walter Iona férjével Hitel Dánessel és gyermekeivel; Walter Barta férjével Snase. Ferenczel és gyermekeivel; Walter Irén férjével Roncsik Lajossal és gyermekeivel; Walter Etelka férjével Glós Sámuellel és gyermekével; számos dedunokák nevében is. Az elhunyt temetése nagyrészt mellett tegnap délután ment végbe.

— **Elveszett óra.** A Darabos utczától a Péterfián végig a Vigkedvő Mihály-utczáig vezető uton, elveszett egy kék zománczos kis aranyóra lánczczal. A becsületes megtaláló szolgáltatassa lapunk kiadóhivatalába, ahol illő jutalomban részesül.

— **Elgázolt asszony.** Tegnap Kányási István kocsis a Bádogos-és Piacz-utca sarkán szekerevel elütötte Nagy Sándorné Kut-utczai lakost. Az elgázolt asszonyt dr. Kerekes Lipót orvos részesítette az első segélyben. Nagynét súlyos sérülése el fia lakásán ápolják. Kányási ellen megindították az eljárást.

— **Egy volt debreczeni honvéd-főhadnagy a francia idegen légióban.** Megemlékeztünk Szilágyi Jenő honvéd-főhadnagy, volt debreczeni főhadnagy pécsi honvéddapapródi iskolai tanár titokzatos el-tünéséről és valószínű öngyilkosságáról. Most már kétségtelen, hogy Szilágyi nem lett öngyilkos. A pécsi hadapródi iskolának ez ügyben folytatott vizsgálata a napokban nyert befejezést. Eredménye az volt, hogy az eltűnt főhadnagy tragikumának az okait, melyek a főhadnagy házasságának boldogtalanságában és anyagi viszonyainak zűlétségében kulmináltak, kétséget kizárólag megállapították. Igazolták azt is, hogy a főhadnagy előbb a dalmát partokon, különösen Raguzában, majd Triestben fordult meg. Utóbbi helyen ez évi november hó 4-én hajóra szállott. Leveleit, amelyekben Rozsnyón lakó szüleit, Zilahon a szülei házánál tartózkodó nejét és a pécsi honvédtisztikar egy igen rokonszenves főhadnagyát, mint legjobb barátját, öngyilkosságáról értesítette, a Patrasból Triest-felé igyekező Excelsior hajón adta föl. Szilágyinak tehát Patrasban okvetlenül meg kellett fordulnia, hogy itt a kikötőben leveleit egyenesen a hajón adja föl. Idazolja ezt a levelek lebélyegzése. A raguzai halálszok, akikkel a Szilágyi főhadnagy november hó 2-ikán beszélt, a nekik fölmutatott fénykép után, noha ez a főhadnagyot egyenruhában, sapkával a fején ábrázolja, míg ő elöttük Szilágyi polgári ruhában volt, azonnal ráismertek. Hogy erre a kitérésre Szilágyinak terve szerint szüksége volt, mert ezzel vezette félre a hatóságot és keltette föl teljesen az öngyilkosság lehetőségének a látszatát, bizonyították a következmények. Mert mi történt? Az, hogy Szilágyinak sikerült egérutat venni, Algirba menekülni, ahol az idegen légióba belépett s ahol ez idő szerint él és biztonságba van. Első életjelt egy pécsi honvéd főhadnagy barátjához Algirból intézett levelében ad magáról Szilágyi, amelyben részletesen leírja, hogy miképp került az idegen légióba.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozásokat jelentették be: özv. Kovács Jánosné ev. ref. 85 éves, Czeglédi Ferencz ev. ref. 70 éves, Ványi Zsigmond ev. ref. 4 napos, Nagy Ferencz ev. ref. 2 éves, Varga Imre róm. kath. 8 hónapos, Szegedi Róza ev. ref. 9 éves.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazoknak, akik boldogult feleségem temetésén megjelenni és vigasztaló szavakkal bánatunkat enyhíteni szivesek voltak, ez uton mondok halás köszönetet úgy a magam, mint családom nevében is. Ménes István.

— **Törlesztéses kölcsön!** Földbirtokra és házakra értékük 75 százalék erejéig kapható a régebbi drága kölcsön újabb olcsó kölcsönrel felcserélhető. Felvilágosítást díjtalanul készséggel nyújt Hartstein Kálmán és társa törvényszék. bejegyzett cég Debreczen, Piac-utca 83. szám.

Apponyi a Ház feloszlatajáról.

— január 2.

Apponyi Albert gróf a Berlinben megjelenő „Die Nation” című politikai revüébe Die ungarische Krise (A magyar válság) cím alatt nagyérdemű cikket tesz közzé, amelyből az országgyűlésnek a lexben való feloszlatajáról a következőket írja:

Mit használnak új választások ebben a helyzetben? A kormány mindenesetre fel lehet jogosítva arra a reményre, sőt biztosan számíthat rá, hogy újra összehozza a többséget, de az ellenzék kiirtani vagy csak lényegesen gyöngíteni is, nem fog neki az országban egyre nagyobb hullámokat verő mozgalommal szemben sikerülni.

Es az ellenzék az új országgyűlésen ugyanazt az álláspontot fogja elfoglalni, mint a mostaniban: a november 18-iki önkényel becsapászt új házszabály érvénytelen marad előtte és nem fogja neki magát alávetni; a választók szavazatának nincs az az ereje, hogy törvénytelen dolgot törvényessé tegyen, mert napoleoni minta szerinti plebiszcitimus regiméig még sem jutottunk még.

Tehát a jövő országgyűlésen sem marad más mód, mint a számban és erkölcsi erőben jelentékeny kisebbség materialis elnyomása; e ősen kételkednünk kell benne, hogy a többség, mely a nov. 18-ak passiv jóváhagyásába abban a reményben ment bele, hogy a dolog simán fog lefolyni, követi-e tuskón-bokron át a kormányt a legszélső lépéseknél is.

De feltéve, hogy ez megtörténik és sikerül: egy ilyen anyagi sikerrel még mindig nem válnék érvényessé a november 18-iki „határozat” és a képviselőház minden további határozataira, melyek törvénytelen házszabály segítségével, tehát folytatolagos jogsértéssel hozatnának, a törvénytelen árányéka ülednek, valamint mindama törvényekre is, melyek ilyen határozatokon alapulnának.

Elviselhetetlen jogi bizonytalanság támadna, melynek sulya automatic az egyedül lehetséges kibontakozásra szoritana vissza: a restitutis in integrumra, a november 18-dikán félbeszakított jogfolytonosság helyreállítására.

Maga az országgyűlés feloszlata e pillanatban azonban leküzdhetlen államjogi és erkölcsi nehézségekbe ütközik. A koronának erre vonatkozó joga Magyarországon korlátolt. Az 1848-iki törvényhozás elrendelte, hogy az országgyűlés a jövő évi költségvetés elintézése előtt (— melylyel a gyakorlat e tekintetben egyenlővé teszi az ugyanevezett indemnitást, azaz az állami kiadások és bevételek ideiglenes engedélyezését általában fel nem oszlatható.

Egyike volt ez ama határozatoknak, melyeket a korona az 1867. évben, az alkotmány helyreállítása előtt, meg akart változtatni. A változtatás abban az értelemben történt, hogy ha a korona az országgyűlést a jövő évi költségvetés megszavazása előtt fel akarja oszlatni, a legközelebbi országgyűlés egybehívásának olyan időben kell történni, mely a jövő évi költségvetés (vagy egy idemnitási javaslat) letárgyalását még lehetővé teszi.

Ez hozzá tartozik ama megállapodáshoz, melynek alapján a király és a nemzet 1867-ben békét kötött, ez alkotmányunk sarkalatos határozata. Miután a választások megtartása azoknak kiírásától számítva hat hetet igényel, a feloszlata, november 15-étől fogva többé már nem lehetséges.

Az ellenfél argumentációját, hogy csak január 1-je utánig kell várni s akkor tüstént fel lehet oszlatni, mert akkor a

jövő évi költségvetés az 1906-ik év lenne (1905-öt egyszerűen átugorják) csak mint primitív államjogi szofisztikai kuriózumot említem itt fel.

A feloszlata tehát törvényesen lehetetlen s a január 1-jének bevéásával semmiivel sem lesz lehetőbb, ha megelőzőleg indemnitást nem engedélyeznek két avagy három hónapra. A kormány december 16-án tényleg azt a felhívást intézte az ellenzékhez, ne görögítsen akadályokat egy idemnitási előterjesztés útjába, hogy a korona feloszlatai jogát gyakorolhassa.

Normális viszonyok közt alkotmányos kötelessége is lenne az ellenzéknek — sőt a többségnek, — ilyen felhívásnak megfelelni; de hát november 18-ika mindent fenekestől felforgatott. Ugyanabban a pillanatban, melyben a feloszlata megkönynyítéséhez közreműködésüket kérik, kapjuk a biztosítást, hogy az új országgyűlésen az ama boldogtalan napon becsapászt érvénytelen házszabály marad érvényben: tehát előre megfontolt folytatott törvényszegés erre működünk mi öntudatosan közre?

Ezt nem tehetjük — nem szabad tenünk. A normális viszonyok közt fennálló kötelességgel itt az alkotmányos lelkiismeret kategorikus tilalma áll szemben; amíg ama törvénytelen határozat életbe léptetése kilátásban áll, nekünk nincs semmi más álláspontunk, nem ismerünk más kötelességet, mint az abszolút tagadást és minden frazis nélküli visszautasítást.

A kormány tehát alapos okokból, a saját hibájából támadt, konokul fentartott törvénytelen állapot következtében, nem kap idemnitást. Szigorú alkotmányos királyunk ennek dacára is elrendeli e a feloszlata, a koronázási esküvel megerősített alkotmány fennebb említett alapvető határozataival ellentétben, melyek egyttal az 1867-iki kiegyezési év megállapodásainak kiegészítő alkotászt teszik?

Mi nem hihetjük!

Ha mégis megtörténik, úgy a magyar nép szigorúan alkotmányos érzellete természetesen csak ama tanácsadókat fogja felőlősségre vonni, kik ő felségét hamis áltatásokkal ilyen végzetes lépésre bírták, de a szívükbe újra félelmek és aggodalmak fészkelik be mgukat, melyeket mi örökre tuhatadottaknak hittünk s beállana az egész 1867-es mű erkölcsi összeomlása.

Mit tartson az ember az olyan „államművészetről”, mely minden szükség nélkül ide vitte a dolgot?

TAVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Degenfeld József gróf komáromi képviselőjelölt.

Budapest, jan. 2. Ma délelőtt Komáromból érkezett küldöttség kereste fel Kossuth Ferenczet, mint a szövetezett ellenzék vezérét, kérve, kapacitálja Darányi volt minisztert, fogadja el Komáromban a jelöltséget.

Darányi szintén jelen volt a Kossuth-párt körhelyiségében és kijelentette, hogy a jelöltséget nem vállalhatja el.

Azután Kossuth és Bánffy ajánlatára a komáromiak elhatározták, hogy a jelöltséget elfogadására gróf Degenfeld József volt debreczeni főispánt kérik fel.

Arra a kérdésre, hogy Degenfeld Debreczenben nem lép-e fel, Bánffy kijelentette a küldöttség tagjainak, hogy Degenfeld debreczeni

képviselőjelöltsége még nem befejezett dolog.

Az ellenzék és a trónbeszéd.

Budapest, január 2. A szövetezett ellenzék elhatározta, hogy a trónbeszéd meghallgatására felmegy a várba. Ha a trónbeszédben az ellenzék magára nézve sértőt talál, a trónteremben törtéteért nem vállal felelősséget.

A király különben ma délután érkezik Budapestre.

Tisza és a nemzetiségek.

Budapest, január 2. Tisza paktumot kötött az oláhokkal. Az oláhok az ellenzékkel szembe jelölteket állítanak és azokban a kerületekben a kormány által jelöltet, a románok nem léptetnek fel senkit, de a kormánypárti jelöltet támogatják. Ezzel szemben Tisza visszaadja a lefoglalt Janku alapot és nem terjeszti be a népoktatási törvényre vonatkozó javaslatot.

A képviselőház holnapi ülése.

Bpest, jan. 2. A képviselőház holnapi ülésére a szövetezeti ellenzék ismét testületileg vonul fel.

Hirlik, hogy a holnapi ülésen Perczel fog elnökölni. A szövetezett ellenzék ma d. e. tartott ülésén elhatározta, hogy Perczel elnökölését mindenképp megakadályozza.

Port-Artur kaputillálni akar.

Tokió, jan. 1. Nogi tábornok jelenti, hogy Stössel tábornoktól levelet juttattak hozzá, melyben tudatja, hogy most már belátva a czéltalan vérontás, bizonyos feltételek mellett hajlandó kapitulálni. Nogi tábornok még nem válaszolt.

Tokió, jan. 1. A japán ostromló sereg újabb diadalt aratott. Tegnap újév első napján ismét elfoglalt egy fontos erődöt a Hanasingtani erősséggel.

Tőzsde.

Budapest, január 2.

Január 1-től kezdve a tőzsdei áratat 100 kilogrammonként jegyzik.

Buza	1905 áprilisra	20 36
Buza	1905 októberre	17 68
Rozs	1905 áprilisra	15 20
Rozs	1905 októberre	—
Tengeri	1905 májusra	15 68
Zab	1905 áprilisra	14 38
Zab	1905 októberre	—

Készáru tizzel magasabb.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Hétfőn „Az emigráns”, szinmű.
Kedden „A kornevillei harangok”, operett.
Szerdán „A tékozló”, Regényes tündérrege.

Csütörtökön „Heidelbergi diákélet”, színmű.

Pénteken „Utazás az özvegység felé”, vígjáték.

Szombaton „A görög rabszolga”, operett.

Vasárnap d. u. „A kornevillei harangok”, operett, este először „Berndt Róza” színmű.

Két előadás. Tegnap délután zsúfolt nézőtér előtt A kis alamuszi operettet adták. A közönség nagy tetszésével találkoztak a szereplők. Sugár Aranka gyönyörű énekével, Rózsa Lili temperamentumos, pajzán, kedves játékaival zajos tapsokat arattak. Rományi, Krémer, Faragó szintén kivették részüket a sikerből. — Este Berczik Árpád kedves vígjátékát, Himfy dalait elevenítette fel a társulat. Az évek óta nem adott darabot tegnap nem nagy közönség nézte végig. Az előadás nem volt kielégítő. Az összejáték hiányzott, a palotás és süveges táncz hatás nélküli volt, amiben nagy része van a zenekarnak, mert egy falusi cigányzenekar is különben tudta volna a tánczhoz huzni, mint a katonazene.

Meghala Zsányi!

(Gyászhiradás dr. B. J.-nak.)

Meghala Zsányi! Itt hagyott engem'...
No, az a vén csász, kit kipengtettem,
Kivel én, künn a „Gőre” dűllőben,
Sokat elváltam, sokat évdtem.
Ki az urakat ki nem állhatta,
Szentjök (enyém is!) el-el áldotta:
— Hej aki szedte, hej aki vettél —
Amig az Ur már megelégtette.

S lón vala tegnap, — mikor a tisztét
Végzé az öreg: „óván” a dinyét,
— A Peti vagy Pál, vagy más otromba'
Pokla belétől, — magyarul mondva, —
Hogy im' egy szózat, mennybeli nyilván,
Szóltja neven: oda fel kíván;
S ki vala mindig urak eilen pártos,
Szamadni ment az urak' Urához...

...Kérlek, Uram, őt ne nagyon zaklasd,
Mi benne gyarló, azt ne latolgasd.
Nézd csak a szívét!...s hagy meg a botját,
Nem volt, nem is lesz soha hübb szolgád.
Égi mezőkön nem lesz, tudom, kár,
Inol ni, látom, most is abban jár,
Látom, ledőlve felhő-subára,
Amint vigyáz az égi határral

Igmándi Miklós.

Ujévi ajándékok régente.

— január 2.

Arról a fényüzésről, amit hajdanában Franciaországban az ujévi ajándékokkal kifejtettek, érdekes visszaemlékezéseket közöl a „Gaulois”. Tengernyi példával azoknak a különböző szobrociskáknak és alakoknak száma, melyeket orleánsi Fülöp leányának, Berri hercegnőnek, aki ilyen műkincsekért rajongott, palotájába hordatott.

Ez a királyi ujévi ajándék 800 000 livrebe került. De Genlis grófnő beszélt, hogy az orleánsi herceg, azon a január elsején, melyben a harmadik tavaszt volt megérendő, egy bábót küldött, amely épp olyan nagy volt, mint ő, pompás ruhába öltöztetve, gyémántokkal és drágakövekkel volt ékesítve. A báb egy pompás iróasztal előtt ült, kezében tollat tartott, míg haja tollakkal volt behintve és lábainál illatos, pecsétes papírok hevertek, melyekre kedves jeimondatok voltak írva.

A restauráció alatt egy lordról beszéltek, aki egy operatánoszont egy doboz

csokoládéval lepette meg s a csokoládébonbonok — bankókba voltak burkolva. Ez időben az arisztokrata világ szereplői pompás ajándékokkal kedveskedtek egymásnak. A fiatal asszonyoknak drágakövekből készült strucczokat ajándékoztak; a legelegánsabb ajándék azonban az volt, ha valakire egy pompás hintó remek lovakkal várt a háza előtt, amikor látogatásra indult. 1830 ban, Algiria meghódítása után mindenféle ajándék arab jellegűt öltött. B dula fejek ékesítették a gyümölcszúkokat, melyek akkor még csak az elegáns világ ajándékai közé tartoztak.

Később kesztyűdobozok, illatszer-szelen-czék és bronzszobrociskák voltak a legkedveltebb ajándékok. A virágkultusz természetesen szintén el volt terjedve s talán még jobban, mint napjainkban. Minden ujévi ajándékot virággal ékesítettek. Bronz virágokból csináltak tintatartókat, porcelán virágok ékesítették a kandallókat.

Az ébenfaszekerű kékét valódi és mű virágokkal töltötték meg. Később a prémekek, szörmeárúk voltak divatban ujévi ajándékkul. A játékszerek közül első helyen állott az ugynevezett Noé bárkája.

Annyira divatba jött ez, hogy a fiatal mamák is mulattak vele, a bárkát a szalomban uszkáltatván fel s alá. A mostani bábuk, természetesen szóba sem jöhetnek az akkoriak mellett.

Az email szemek, amiket akkoriban találtak fel, mindenütt elragadtatást és leirhatatlan bámulatot keltettek. 1840 ben, amikor Napoleon hagyatéka visszakerültek, tengernyi apróság és játékszer került forgalomba, amelyek a korzikai virágra emlékeztettek. Abból az időből származnak azok a kis Napoleonszobrok és képecskék, melyek iránt a gyűjtők ma olyan nagy előszeretettel viselkednek.

A borhamisítás áldozatai.

— január 2.

Mikor a mesterséges borok gyártásáról és forgalomba hozásáról szóló törvényt meghozták, bizonyára sem a törvényhozás, sem a többi illetékes tényezők nem gondoltak azokra a messzesemenő káros következményekre, melyek a törvényes alapon megindított eljárások folytán számos egyént és családokat tettek szerencsétlenné. Hogy az igazi bűnösök, a hamis borok gyártói meglakoltak, azt senki sem hozhatja fel szemrehányásként, s annál több szó ferhet ahhoz a száz meg száz kereskedő sorsához, akiknek tulajdoni része teljesen ártatlanul és jóhiszeműleg s legfeljebb csak egy kis óvatosság elmulasztása miatt került súlyos helyzetbe.

Tudvalevő ugyanis, hogy a mesterséges borokra vonatkozó törvény szerint már azt is el kell itélni forgalomba hozásáért, akiél az ily bort megtalálja. Az italméresi törvény pedig szigorúan előírja, hogy akit mesterséges bor forgalomba hozása miatt elítéltek, attól az engedély elvonandó, amit a tőzde-engedély elvonása rendszerint követ.

Már most mi történt? Jön egy borkereskedő vagy egy ügynök, ajánlani jó és tiszta bort, a kereskedő megrendeli, a megérkezett árut bepincézzi, a hatóság mintát vesz belőle és konstatálja, hogy hamis; nosza, megindul az eljárás és hiába igazolja a kereskedő, hogy ő tiszta bort rendelt és mindhiába hivatkozik gyakran a borkereskedő levelére, melyben az ital tiszta és hamisítatlan voltáért szavatosságot vállal: a jóhiszemű vevőt elítélik, rendszeresen néhány száz korona büntetésre, a borvizsgálati s eljárási költségek megfizetésére és a bor megsemmisítésére, hogy némely ily esetben — természetesen csak kisebb kereskedőkről szólnok — ezer korona körüli összeget kell az illetőnek kifizetnie.

De ezzel még nincs a dolognak vége. A közigazgatási hatóság hivatalból átteszi az iratokat a pénzügyigazgatósághoz,

amely a törvény szerint előbb az italmérest, majd ennek alapján a tőzdeengedélyt is elvonja.

Hogy a szegény kereskedő mindezekbe nem könnyen nyugszik bele, fűzőz-fához fut, védekezik, ahogy tud, felebbez, ameddig lehet, az önként érthető, hiszen ez engedélyek elvonása egyértelmű egész exisztenciájának tönkretételével. Az ugynevezett vegyeskereskedések ugyanis ital és tőzde nélkül mitsem érnek, forgalmuk óriási mértékben csökken e czikke hiánya folytán, akinek pedig csak italmérése volt, az meg éppon bezárhatja a boltját és mehet koldulni.

Ez a százaz való ág, melyet, fájdalom, sok példával lehet beigazolni. Hogy ez nem igazságos, nem helyes és sem az állam, sem a társadalom, sem az egyes érdekeinek nem felel meg, azt magyarázni is felesleges; azonban ez még nem elég. Fontos érdekek és okok szólnak amellett, hogy ez az állapot megváltozzék és ha már a zilált politikai viszonyok miatt a törvény sürgős módosítását nem is lehet remélni, a kormánynak módjában állana annak végrehajtásánál enyhítő irányelveket felállítani és ezzel megakadályozni száz meg száz adózó és különben feldetlen polgárnak és családjának tönkrejutását.

Pár évvel ezelőtt e sorok írójának kezdeményezésére a biharmegyei kereskedők társulatából ily irányban átirat ment a kereskedelmi kamarához és a kamarák, belátva annak helyességét, felterjesztést is intéztek a kormányhoz ily értelemben. Sajnos az eredmény eddig semmi. Azonban a hazai kereskedelmi testületeknek, kamaráknak és különösen a nagy várokozások közt megalakult OMKE nek nem kellene ezt a dolgot abban hagynia. Ugy gondolom, hogy ha együttesen felemelnék az illetékes tényezők tiltakozó szavukat, akkor sem a kormány, sem a törvényhozás nem zárkozhatók el ily irányú revízió elől, amely pedig ugy a kereskedőknek, mint magának az államnak is előnyére szolgálna.

Minél későbbben kezdik meg ezt az akeziót, annál több lesz Magyarországon a borhamisítók áldozatának a száma. Már pedig nálunk amugy is sok exisztencia pusztul el évante különféle okok és körülmények hatása alatt; a legkisebb ok sem forog fenn arra nézve, hogy ezt az amugy is nagy számot törvényes eszközökkel szaporítsuk. (Nagyvárad.)

Adorján Ármán dr.
ügyvéd.

IRODALOM.

A „Vállalkozók Lapja” és annak német kiadása a „Der Bauunternehmer und Lieferant” című, Budapestben Komor Marczill építész, Lakatos Lajos és Sós Izor szerkesztése alatt megjelenő szaklapok 1905. évi január elsejével a XXVI. évfolyamra nyitnak előfizetést, melyre azzal hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszek, építőmesterek, építőiparosok, rajzoló, szállítók, gyárosok, nagyiparosok, munkavezetők, szakmányosok és bérlők figyelmét, hogy e lapokban jeles szakcikkek kivül közölve lévén az országban felmerülő összes építkezésekre, szállításokra, bérletekre és adásvételekre vonatkozó árlejtések, tervpályázati hirdetések; a vasutépítési, vizszabályozási, — valamint minden más téren előforduló vállalati hírek; — mérnöki és általában minden a technikai szakba vágó mindennemű közlemények, — mindazok, kik a vállalkozás terén óhajtnak működni e lapokban hasznos utmutatót találnak, valamint azok is, kik a jelzett szakokban állást vagy foglalkozást keresnek. — Előfizetési ár akár a magyar, akár a német kiadásra: egy évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona. — Előfizetni lehet minden postahivatalnál, valamint nevezett lapok kiadóhivatalában Budapestben, IV. kerület Só utca 2. szám alatt.

REGÉNYCSARNOK.

Nagy Margit.

Irtá: Zboray Aladár.

Csodás dolog, de ettől a percztől kezdve úgy érezte Margit, mintha imponált volna neki ez a Márton. Kicsit különös fiúnak találta, kicsit smucignak, kicsit kapzsinak, hanem azért imponált neki a maga zömök szokásaival.

Azt észre sem vette, hogy mindennap a nap minden óráját velük tölti együtt Márton, ezt végre is a legtermészetesebbnek tartja mindenki, hiszen ott a messze idegenben még a magyar szivarnak is megőrül az ember, hát még egy eleven, vagy két eleven magyarnak.

Szépen elrándultak együtt Mentoneba, Beaulieu, megnézték az egész manakói fejedelemséget (el sem fáradtak belé), ezután együtt reggeliztek mindennap a tengerre épített kávéházban, a des Anglaise előtt, együtt csónakáztak a tengeren, együtt sejtették meg a cascadeok forrásánál a nagy oceánt (ellátni ugyanis nem lehet addig, de sejtetni nagyszerűen lehet) s mindez a lehető legtermészetesebb volt.

Az nem volt olyan nagyon természetes, hogy Margit éppen tíz napja nem írt Mártnak még egy képes levelezőlapot sem (pedig még a szobalányának is írt), de erre volt azért oka, mert Márk viszont már régesrég elfeledkezett arról, hogy életjelt adjon magáról. (Igaz, hogy ezt sem vette észre Margit)

— Talán nyugodtan haza is jönnek mind a ketten anélkül, hogy valamit észrevegynének, ha egy délután ki nem mennek vitorlásra a tengerre.

Mesés vitorlázó idő volt. Könnyű szél fodrozta a habokat s a vitorlás csónak a forduláznál úgy simult a habokhoz, mint egy hizelgő macska a gazdaasszonyhoz.

Néha-néha erősebb szél támadt s olyankor nekiiramodott a csónak. Csak az elsuhanó vizen látszott, hogy haladnak, máskülönben csaknem abszolút mozdulatlan volt a vitorlás. Óriás gyönyörűség volt ez. Az ember meg sem mer szólalni, nem lát semmit, csak a mellette elrohanó vizet s nem érez semmi mást, mint magát a jó Istent. Egy nagy, néma imádság tölti el az ember egész szívét s boldog nyugalom békózza a lelkét.

Ültek egymás mellett szótlánul s talán nem is látták egymást.

Hirtelen féloldalt dőlt a csónak, mintha abban a pillanatban föl akarna fordulni. Márton megragadta a leány karját az egyik kezével, a másikkal belekapott a mellette feszülő kötélbe.

— Mi az Paul? — kérdezte a vitorlás mestert.

— Sietnünk kell haza, uram. Egy pillanat múlva kitör a vihar. Alattomban tör reánk. Azért fordulok hirtelen.

Margit egy csöppet megremegett s érezte, hogy elsáppad.

— Nem történik soha baj ezekkel a vitorlásokkal — nyugtatta meg Márton.

— De apa fog nyugtalankodni.

— Tíz percz alatt a kikötőben leszünk.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Tudatom, hogy Szabó Gyula, eddigi pézbeszedőm nálam már alkalmazva nincs és mint ilyen, pénzt nevemben nincs feljósítva felvenni.

Better Ignác.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Egy hozzánk érkezett levél
így hangzik:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak csász. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria Piesting.

Tisztelettel felkérem, sziveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle antiartikus és autoreumatikus vértisztító teát postautánvét mellett küldeni. Többen, kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is goudoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok önnek e csodaszerért s kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.

Ismételten köszönetet mondok e jó orvosságáért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig feküdtem és az ön csodahatású teája engem kigyógyított. Én szeretném, ha minden beteg ember e csodahatású teát bevennie.

(1.) Teljes tisztelettel Steiner Máttyás.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. kir. udvari szállítónál Neunkirchenben, — Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban, drogueriákban.

Raktár Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerészertárában (6.)

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges álmaj, potba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyú gyógyszer-tár által. Majna Frankfurt.

Alkalmi vétel folytán

míg a készletből tart — az alanti bámulatos olcsó árban ajánljuk a következőket:

Egés finom férfi ingek 1 forint 10 krtól.

Férfi és fiu kalapok 80 krtól.

Női, férfi és gyermek meleg öltő ruhák 45 krtól.

Gyönyörű téli és nyári blouzok, alsó és felső ruhák, kostümök, miederek, női é férfi bőrkeztük, 80 krtól.

Kitűnő minőségű férfi és női cipők, sár-cipők (kalosnik) eddig még nemlétezett olcsó árakon.

Valódi vászon női fehérneműek fél áron Gallér 10 kr., kézelő 15 kr.

Székely Jenő és Tsa utóda.

Piacz-utca 48.

A NAP
POLITIKAI NAPILAP

kora reggel, valamennyi napilap megelőzésével, érkezik az összes vidéki városokba.

Hazafiság!

Emberszeretet!

Műveltség!!

Teljes politikai függetlenség!!

Önálló vaterület!

Magyar ipar!

A NAP

A legnépszerűbb és a legolcsóbb ellenzéki lap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BRAUN SÁNDOR.

FŐMUNKATÁRSOK:
ÁBRÁNYI EMIL,
dr. VÁZSONYI VILMOS.

Egy szám = ára = 2 kr.

Előfizetés:
Egy hónapra 1 K 40 f
Negyedévre 4 K — f
Kiadóhely: Pókk Szilárd-u. 9.

Magyarság!

Demokrácia!!

Szabadelvűség

Harc a párturalom ellen.

Harc az erőszak ellen.

Kitűnő írtésületek.
Modern, friss,
élmés újság!!

Bizunk a közönségben. • A közönség bizék bennünk.

Tessék mutatványszámot kérni!

Tessék előfizetni! Tessék előfizetni!

Apró hirdetés...

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beklüditik. Apró hirdetések előre fizetendők.

KÜLÖN BEJÁRATU, butorozott szoba Széc henyi-utca 20. számú háznál kiadó.

Hirlapelárusítók

felvételnek

a „Debreczen” elárusítására

városi nyomdában,

városház keresztépület

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor”

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virágüzletembe egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel- és külföldi nagyvárosok elsőrangú virágtermeiben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virágtermemben bármilyen nagy megrendelést felvállalhatok. Főtelevésem oda irányul, hogy nem kímélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljem és nagyrabecsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

PACZELT JÁNOS mű-kertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordítatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

A dr. Borsos-féle Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növelését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.

gyógyszertárában

DEBRECZEN,

Főtér 31. szám.

Új asztalos és épületfa kereskedés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy Debreczenben, a Postakertben, Falk Ármin és Tsa kefégyára mellett.

asztalos- és épületfa raktárt

nyitottam, ahol is asztalosoknak, építézeknek, ácsoknak, kerék- és kocsigyártóknak stb. a legkitünőbb anyagot tartom raktáron.

Különösen ajánlok faragott- és fűrészelt épületfát, deszka, lécz, zsindey- és gömbfákat.

Rendkívül előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe, juttatnak, hogy a kívánalmaknak legjobban megfelelhettek.

Megrendelések elfogadtnak a telepen (Falk Ármin és Tarsa kefégyára mellett) és Simonffy-utca 55-ik szám alatti lakásomon, valamint telefon utján 386. szám alatt (kérem e telefon számot jól megfigyelni.)

Tisztelettel

BETTER IGNÁCZ, épületfa és deszka kereskedő.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régjonak bizonyult háziszor, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, csúznál és meghűléseknél bedörösléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter czejgyezessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szetküldés.

KIVÁLÓ VASPRÁEPARATUM

a KRIEGNER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Első rangu magyar vas-specialitás kitünő sajátágáért, ugyan rendkívül könnyű és gyors felszívódás, étvágygerjesztés és kellemes íz és magas vastartalom (100 gramm borban 0.05 tiszta vas, az országos egészségügyi tanács javaslatára a belügyminiszter jur engedélylyel látta el. Az eredmény feltétlenül biztos. Készítményem már szerte a legjobb hírnévnek örvend. Sokan utánozzák; de egyik utánzat sem azonos az én készítményemmel, különbözik már az előállítási módban is, melyet csak magam, mint nagyban készítő követhetek. Kis üveg 3.20, nagy üveg 6 korona. Kapható az ország összes nagyobb gyógyszerertáraiban és főelárusító helyén. Telefon 58-47.

MAGYAR KORONA gyóglár BUDAPEST, KÁLVIN-TÉR.